

Canllaw ar Iunio Datganiad o Ddiben Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010

ae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn
Gymraeg. This document is also
available in Welsh.

OGI © Crown copyright 2020 WG40011 Digital ISBN 978-1-80038-073-8

Cynnwys	Rhif y dudalen
<u>Rhan 1: Gwybodaeth am y Datganiad o Ddiben</u>	4
<u>Beth yw datganiad o ddiben?</u>	4
<u>Ar gyfer pwy y mae'r datganiad o ddiben?</u>	4
<u>Pryd y mae angen diwygio'r datganiad o ddiben?</u>	5
<u>Cyd-destun cyfreithiol y datganiad o ddiben</u>	5
<u>Rhan 2 – Templed datganiad o ddiben</u>	6
<u>Adran 1 – Gwybodaeth am y darparwr (Manylion Cyswllt)</u>	7
<u>Adran 2 – Gwarchodwyr Plant yn unig – Cyfansoddiad eu teuluoedd eu hunain. A yw'r person cofrestredig yn ofalwr maeth neu'n cyflogi cynorthwydd?</u>	9
<u>Adran 3 – Manylion anifeiliaid anwes neu anifeiliaid eraill ar y safle</u>	10
<u>Adran 4 – Nodau ac amcanion y gwasanaeth</u>	11
<u>Adran 5 – Manylion am y plant y darperir gofal iddynt</u>	12
<u>Adran 6 – Amrywiaeth o anghenion plant perthnasol i'w diwallu</u>	13
<u>Adran 7 – Iaith/leithoedd a ddefnyddir</u>	14
<u>Adran 8 – Oriau agor</u>	15
<u>Adran 9 – Staffio</u>	16
<u>Adran 10 – Manylion llawn y ddarpariaeth gan gynnwys: <u>Y cyfleusterau sydd ar gael, y gwasanaethau a gynigir, y gweithgareddau a gynigir, yr arferion dyddiol</u></u>	17
<u>Adran 11 – Telerau ac Amodau</u>	18
<u>Adran 12 – Delio â chwynion</u>	19
<u>Adran 13 – Crynodeb o'r trefniadau ar gyfer delio ag argyfwng</u>	20
<u>Adran 14 – Adolygu'r Datganiad o Ddiben</u>	21
Geirfa	22

Rhan 1: Gwybodaeth am y Datganiad o Ddiben

1. Beth yw datganiad o ddiben?

- 1.1. Mae'r datganiad o ddiben yn ddogfen allweddol. Caiff ei ddatblygu'n bennaf ar eich cyfer chi, y rheoleiddiwr (AGC), rhieni / gofalwyr a chomisiynwyr. Mae'n nodi'r weledigaeth ar gyfer y gwasanaeth a'ch dyheadau o ran diwallu anghenion y plant rydych yn gofalu amdanynt. Dylai ddangos yn glir eich bod yn deall eu hanghenion yn llawn a sut, yn enwedig drwy arweinyddiaeth a rheolaeth, trefniadau staffio, gweithgareddau, trefn, cyfleusterau ac amgylchedd, y byddwch yn gwneud eich gorau glas i sicrhau'r canlyniadau gorau posibl ar gyfer y plant.
- 1.2. Mae'n rhaid i'r wybodaeth yn eich datganiad o ddiben fod yn gywir ac yn gyfredol.

2. Ar gyfer pwy y mae'r datganiad o ddiben?

- 2.1. Mae'r datganiad o ddiben yn ofyniad cyfreithiol. Os byddwch yn gwneud cais i gofrestru gwasanaeth â ni, bydd yn rhaid i chi gynnwys datganiad o ddiben fel rhan o'ch cais. Bydd yn rhoi'r wybodaeth ganlynol i ni:
 - a) manylion amdanoch chi;
 - b) ble mae'r gwasanaeth wedi'i leoli;
 - c) y math o wasanaeth rydych yn ei ddarparu;
 - d) nodau ac amcanion y gwasanaeth;
 - e) sut y darperir y gwasanaeth hwn.
- 2.2. Er y gellir defnyddio'r datganiad o ddiben i ddarparu gwybodaeth i unrhyw un a allai fod â diddordeb yn eich gwasanaeth, ei brif ddefnydd o dan Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 yw darparu meincnod i chi, y rheoleiddiwr, rhieni / gofalwyr a chomisiynwyr i fesur perfformiad y gwasanaeth.
- 2.3. Wrth ystyried eich cais i gofrestru, bydd angen i ni fod yn fodlon y bydd eich gwasanaeth yn darparu'n briodol ar gyfer llesiant y plant ac yn gallu cyrraedd y safonau sy'n ofynnol yn y rheoliadau. Bydd y datganiad o ddiben yn ffynhonnell allweddol o dystiolaeth a ddefnyddir gennym i lywio penderfyniadau i gymeradwyo neu wrthod ceisiadau i gofrestru ac amrywio cofrestriad.
- 2.4. Ar ôl cofrestru, byddwn yn ystyried a yw'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu yn unol â'r datganiad o ddiben yn ystod pob arolygiad.

3. Pryd y mae angen diwygio'r datganiad o ddiben?

3.1. Dylech ddiwygio eich datganiad o ddiben pan fyddwch yn gwneud newidiadau sy'n golygu nad yw'n disgrifio'r gwasanaeth rydych yn ei ddarparu a/neu'r ffordd y caiff ei ddarparu yn gywir mwyach. Dylech adolygu eich datganiad o ddiben bob blwyddyn, o leiaf, neu pan fydd newidiadau'n cael eu gwneud i'r gwasanaeth, megis newid i'r oriau agor neu uchafswm nifer. Dylid darparu copi wedi'i ddiweddarau i AGC cyn gynted â phosibl, lle bynnag y bo'n ymarferol o leiaf 28 diwrnod cyn i'r newid ddod i rym.

4. Cyd-destun cyfreithiol y datganiad o ddiben:

O dan Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010, mae'n rhaid cyflwyno datganiad o ddiben fel rhan o gais i gofrestru. Mae Rheoliad 15 yn nodi'r wybodaeth sylfaenol y mae angen ei chynnwys yn y datganiad o ddiben. Yn ogystal, mae Safon 1.2 o'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol yn rhoi rhagor o fanylion.

Rhan 2

Templed Datganiad o Ddiben

Mae'r templed hwn hefyd ar gael fel dogfen ar wahân ar wefan Arolygiaeth Gofal Cymru (<https://arolygiaethgofal.cymru>)

Adran 1: Gwybodaeth am y darparwr (Manylion Cyswilt)

Darparwr y gwasanaeth	Rhowch enw'r darparwr cofrestredig
Cyfeiriad darparwr y gwasanaeth	<ul style="list-style-type: none"> Os yw'r ymgeisydd yn sefydliad, rhowch gyfeiriad prif swyddfa neu swyddfa gofrestredig y sefydliad Os yw'r ymgeisydd yn unigolyn, rhowch gyfeiriad yr unigolyn ar gyfer gohebiaeth;
<p>Endid cyfreithiol. Dim ond i ddarparwyr Gofal Dydd y mae'r adran hon yn berthnasol. Ar gyfer Gwarchodwyr Plant, y Gwarchodwr Plant fydd yr endid cyfreithiol bob tro. Gweler y canllaw cofrestru i gael rhagor o wybodaeth.</p>	Unigolyn ☐ Personau Cofrestredig ar y Cyd ☐
	Corff corfforaethol:
	Cwmni Cyfyngedig ☐
	Cwmni Cyfyngedig Cyhoeddus ☐
	Partneriaeth Atebolrwydd Cyfyngedig ☐
	Cwmni Elusennol ☐
	Sefydliad Corfforedig Elusennol (SCE) ☐
	Awdurdod Lleol ☐
	Bwrdd Iechyd Lleol ☐
	Corff corfforaethol arall ☐
Corff Anghorfforedig:	
Partneriaeth ☐	
Pwyllgor ☐	
Ymddiriedolaeth Elusennol ☐	
Corff anghorfforedig arall ☐	

Unigolyn/Unigolion Cyfrifol neu Berson/Personau Cofrestredig	<i>Rhowch enw'r unigolyn sydd wedi'i ddynodi i oruchwyllo'r gwasanaeth ar gyfer y sefydliad (unigolyn cyfrifol) neu enw'r person sy'n gyfrifol fel unigolyn (person cofrestredig)</i>
Person â Gofal	<i>Rhowch enw'r unigolyn a fydd yn gyfrifol am redeg y gwasanaeth o ddydd i ddydd.</i>
Enw'r gwasanaeth	
Cyfeiriad y gwasanaeth	<i>Y cyfeiriad lle mae'r gwasanaeth yn gweithredu.</i>
Manylion cyswllt	<i>Dylai hyn gynnwys enw'r gwarchodwr plant, y Person Cofrestredig neu Unigolyn Cyfrifol, enw'r Person â Gofal, manylion cyswllt gan gynnwys cyfeiriad, rhif ffôn a / neu gyfeiriad e-bost.</i>

Adran 2: Ar gyfer gwarchodwyr plant yn unig: Cyfansoddiad eu teuluoedd eu hunain ac a yw'r person cofrestredig (y gwarchodwr plant) yn ofalwr maeth

Yn yr adran hon, dylech roi manylion am y canlynol:

- *Eich teulu, h.y. unrhyw blant, eu hoedran, unrhyw aelodau eraill o'r cartref sy'n 16 oed neu'n hŷn sy'n byw ar y safle.*
- *Nodwch yn glir a ydych yn ofalwr maeth ai peidio*

Adran 3: Manylion am anifeiliaid anwes neu anifeiliaid eraill ar y safle (os yw'n berthnasol)

Os oes gennych unrhyw anifeiliaid anwes neu anifeiliaid eraill ar y safle, dylech gofnodi'r manylion yma, er enghraifft:

- *pa fath o anifail/anifeiliaid*
- *a yw eu brechiadau yn gyfredol*
- *ble y byddant yn cael eu cadw*
- *sut y byddwch yn sicrhau bod y plant yn cael eu cadw'n ddiogel rhag unrhyw anifeiliaid anwes/anifeiliaid pan fyddant yn eich gofal*

Adran 4: Nodau ac amcanion y gwasanaeth

Dylech nodi beth yw nodau ac amcanion eich gwasanaeth a sut rydych yn bwriadu eu cyflawni, er enghraifft:

- *cefnogi'r plant i gyflawni'r canlyniadau gorau posibl drwy ofal, dysgu a chwarae*
- *cefnogi'r plant i deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u bod yn ddiogel, yn iach ac yn hyderus*
- *sicrhau bod ansawdd y gofal rydych yn ei gynnig yn gwella'n barhaus a bod lleisiau'r plant a'r rhieni / gofalwyr yn cael eu clywed*

Adran 5: Manylion am y plant y darperir gofal iddynt

Dylai'r adran hon gynnwys manylion am y canlynol:

- *Uchafswm nifer y plant rydych yn dymuno gofalu amdanynt ar unrhyw adeg benodol*
- *Oedrannau'r plant rydych yn dymuno gofalu amdanynt*
- *Rhyw y plant rydych yn dymuno gofalu amdanynt*

Adran 6: Amrywiaeth o anghenion plant perthnasol i'w diwallu

Mae angen i chi ddisgrifio:

- *Yr amrywiaeth o anghenion y gall eich gwasanaeth eu diwallu*
- *Sut y byddwch yn ceisio diwallu'r anghenion a'r galluoedd unigol hynny drwy hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth*
- *Sut y byddwch yn sicrhau y caiff yr holl blant a'u teuluoedd eu trin â pharch*
- *Sut y byddwch yn olrhain cynnydd y plant ac yn ymgynghori â'r rhieni*
- *Unrhyw brofiad sydd gennych o ofalu am blant ag anghenion ychwanegol*

Adran 7: Iaith/leithoedd a ddefnyddir

leithoedd a ddefnyddir yn y gwasanaeth. Dylech gynnwys:

- *Y brif iaith a ddefnyddir*
- *Unrhyw iaith achlysurol a ddefnyddir*
- *Unrhyw ieithoedd a addysgir i'r plant*

Adran 8: Oriau agor

Dylech gynnwys gwybodaeth am:

- *Oriau agor y gwasanaeth (gan gynnwys y dyddiau a'r amseroedd rydych ar agor).*
- *Y weithdrefn ar gyfer casglu plant o'r gwasanaeth a'r hyn fydd yn digwydd os bydd rhieni yn hwyr / na all rhieni gasglu eu plant.*

Adran 9: Staffio (os yw'n berthnasol)

Yn yr adran hon, dylai'r wybodaeth ymwneud â staff gofal plant a chwarae NEU unrhyw gynorthwywyr gwarchod plant. Er enghraifft, mae angen i chi gynnwys:

- manylion am unrhyw gynorthwywyr gwarchod plant gan gynnwys eu dyletswyddau a'u cyfrifoldebau*
- cadarnhad o ran a ydych yn bwriadu darparu lleoliad ar gyfer unrhyw brentisiaid / myfyrwyr / gwirfoddolwyr*
- cadarnhad bod eich staff yn gymwys ac yn brofiadol i ofalu am blant hyd at 12 oed*
- gwybodaeth am y gymhareb oedolion i blant sy'n berthnasol i'ch gwasanaeth (fel y'i nodir yn y Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir, e.e. gwarchodwr plant – Safon 15.7 neu ofal dydd – Safon 15.12).*

Adran 10 – Manylion llawn y ddarpariaeth gan gynnwys:

- **Y cyfleusterau sydd ar gael** – Disgrifiwch yr ardaloedd dan do ac awyr agored, y teganau a'r cyfarpar chwarae a fydd ar gael i'r plant.
- **Y gwasanaethau a gynigir** – Disgrifiwch y math o wasanaeth rydych yn ei gynnig, e.e. prydau a byrbrydau, gwasanaethau casglu / gollwng i ysgolion lleol, gofal hanner diwrnod, diwrnod llawn neu ar ôl ysgol, ac ati.
- **Y gweithgareddau a gynigir** – Disgrifiwch y gweithgareddau chwarae a dysgu a gynigir i'r plant a sut y caiff y rhain eu hadolygu'n rheolaidd.
- **Yr arferion dyddiol** – Dylech gynnwys enghraifft o arferion dyddiol

Adran 11: Telerau ac Amodau

Yn yr adran hon, mae angen i chi ysgrifennu crynodeb o'ch telerau ac amodau. Gallai hyn gynnwys:

- *Ffioedd*
- *Trefniadau gwyliau*
- *Trefniadau salwch*
- *Trefniadau derbyn / ymgartrefu*
- *Disgrifiad cryno o'r contract rhyngoch chi a'r rhieni / gofalwyr*

Adran 12: Delio â chwynion

Yn yr adran hon, mae angen i chi wneud y canlynol:

- *Egluro'n gryno sut y byddwch yn delio â chwynion ar lafar ac yn ysgrifenedig, gan gynnwys gwybodaeth am sut i gysylltu ag AGC, h.y. cyfeiriad, rhif ffôn a / neu gyfeiriad e-bost.*

Nid yw cyfeirio at eich Polisi a Gweithdrefn Gwyno yn unig yn ddigon; mae'n rhaid i chi gynnwys crynodeb o'r manylion uchod.

Adran 13: Delio ag argyfyngau

Yn yr adran hon dylech gynnwys, er enghraifft:

- *Crynodeb o'r weithdrefn gwagio adeg tân*
- *Damwain neu argyfwng meddygol*

Nid yw cyfeirio at eich Polisi a Gweithdrefn Damwain ac Argyfwng yn unig yn ddigon; mae'n rhaid i chi gynnwys crynodeb o'r manylion uchod.

Adran 14: Adolygu'r Datganiad o Ddiben

Yn yr adran hon, mae angen i chi gynnwys:

- *Manylion trefniadau i adolygu'r Datganiad o Ddiben bob blwyddyn o leiaf a rhoi gwybod i AGC am newidiadau i'r gwasanaeth*

Atodiad 1: Rheoliadau Cofrestru Perthnasol ar gyfer Datganiad o Ddiben

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010: Rheoliadau 15 a 27.

Rheoliad 15.

- (1) Rhaid i'r person cofrestredig lunio, mewn perthynas â'r gwaith gwarchod plant neu'r ddarpariaeth gofal dydd y'i cofrestrwyd ar ei gyfer neu ar ei chyfer, datganiad ar bapur ("y datganiad o ddiben") a rhaid i'r datganiad hwnnw gynnwys –
- (a) datganiad o nodau ac amcanion;
 - (b) datganiad ynghylch ystod oedran, rhyw a nifer y plant y bwriedir darparu gofal ar eu cyfer gan y person cofrestredig ac ynghylch yr ystod anghenion y mae'r person yn bwriadu ei diwallu;
 - (c) datganiad ynghylch y cyfleusterau a'r gwasanaethau sydd i'w darparu neu i'w rhoi ar gael i blant perthnasol;
 - (ch) datganiad ynghylch y gweithgareddau sydd i'w darparu ac ynglŷn â'r iaith neu'r ieithoedd y darperir y gweithgareddau ynddynt; a
 - (d) datganiad o'r telerau ac amodau y darperir gofal yn unol â hwy i blant perthnasol pan fo'r person cofrestredig yn gweithredu fel gwarchodwr plant neu'n darparu gofal dydd, yn ôl fel y digwydd.
- (2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3) rhaid i'r person cofrestredig sicrhau ei fod yn gweithredu fel gwarchodwr plant, neu y darperir gofal dydd, yn ôl fel y digwydd, mewn modd sy'n gyson â'r datganiad o ddiben.
- (3) Nid oes dim ym mharagraff (2) nac yn rheoliad 37 sy'n gwneud yn ofynnol bod y person cofrestredig yn torri neu'n peidio â chydymffurfio â'r canlynol, nac yn ei awdurdodi i wneud hynny–
- (a) unrhyw ddarpariaeth arall o'r Rheoliadau hyn; neu
 - (b) yr amodau sydd mewn grym ar y pryd mewn perthynas â chofrestriad y person cofrestredig o dan Ran 2 o'r Mesur.
- (4) Rhaid i'r person cofrestredig –
- (a) cadw'r datganiad o ddiben dan arolwg, a phan fo'n briodol, ei ddiwygio; a
 - (b) pan fo'n ymarferol, hysbysu'r swyddfa briodol ynghylch unrhyw ddiwygiad o'r fath, 28 diwrnod cyn y bo'r diwygiad i gael effaith.

Rheoliad 27

- Rhaid i'r person cofrestredig sicrhau bod nifer digonol o bersonau medrus a phrofiadol gyda chymwysterau addas yn gofalu am y plant perthnasol bob amser, o ystyried –
- (a) y datganiad o ddiben a nifer y plant perthnasol a'u hanghenion (gan gynnwys unrhyw anghenion sy'n deillio o unrhyw anabled).

Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010: Rhan 2, Adran 24 a 26.

24 Ceisiadau i gofrestru: gwarchod plant

- (1) Caiff person sy'n bwriadu gweithredu fel gwarchodwr plant wneud cais i Weinidogion Cymru i gofrestru fel gwarchodwr plant.
- (2) Rhaid i gais —
 - (a) rhoi unrhyw wybodaeth a ragnodwyd am faterion a ragnodwyd,
 - (b) rhoi unrhyw wybodaeth arall y gall Gweinidogion Cymru yn rhesymol ei gwneud yn ofynnol i'r ceisydd ei rhoi.

26 Ceisiadau i gofrestru: gofal dydd i blant

- (1) Caiff person sy'n bwriadu darparu gofal dydd i blant mewn mangre benodol wneud cais i Weinidogion Cymru i gofrestru fel darparydd gofal dydd yn y fangre honno.
- (2) Rhaid i gais —
 - (a) rhoi unrhyw wybodaeth a ragnodwyd am faterion a ragnodwyd,

(b) rhoi unrhyw wybodaeth arall y gall Gweinidogion Cymru yn rhesymol ei gwneud yn ofynnol i'r ceisydd ei rhoi.

Safonau Gofynnol Cenedlaethol: Safon 1, Canlyniad 1.2

1.2 bod Datganiad o Ddiben wedi'i lunio fel y nodir yn y rheoliadau a'r wybodaeth a roddir i ddarpar rieni, ar lafar ac yn ysgrifenedig, am y gwasanaeth a ddarperir;

Atodiad 2 – [Canllaw cofrestru](#)